

MKa/AAL/JTa

LAUSUNTO

27.06.2017

kirjaamo@minedu.fi

Kirje 6.6.2017 OKM/19/010/2017

Lausunnot seuraavista asetuseronnoksista: Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen rahoituksen laskentaperusteista. Asetuseronnokset liittyvät ammatillisen koulutuksen reformiin HE 39/2017 vp

Teknologiateollisuus merkittävä rekrytoija; tarvittavan ammattiosaamisen tasonousee

Teknologiateollisuus työllistää suoraan lähes 300 000 osaajaa, ja teknologia-yritykset tekevät vuosittain noin 30 000 rekrytointia. Noin 2/3 rekrytoinneista tapahtuu alan sisällä henkilöiden vaihtaessa tehtävää ja/tai työpaikkaa. Netto-rekrytointien määrä on noin 10 000. Rekrytoitavista noin puolet on ammattiosaajia. Kilpailun kiristyminen, teknologiatekehitys ja ansaintamallien muuttaminen nostavat tarvittavan osaamisen tasoa ja jatkuvan oppimisen merkitys korostuu edelleen.

Teknologiateollisuus ry pitää ensiarvoisen tärkeänä, että reformin toteutusta ja vaikutuksia seurataan aktiivisesti ja arvioidaan vuosittain opetushallinnon, koulutuksenjärjestäjien ja vientiteollisuuden yhteistyönä, jotta tarvittaviin täydentäviin ja korjaaviin toimiin voidaan ryhtyä nopeasti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoja yllämainituista asetuseronnoksista, joihin Teknologiateollisuus ry lausuu kunnioittaen seuraavaa:

1. Lausunnon keskeinen sisältö ammatillisen koulutuksen asetuksesta

- Esitämme muutosta ammatillisen perustutkintoon kohtaan yhteiset tutkinnonosat: Matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen laajuus on nostettava 6 osaamispisteestä 7 osaamispisteeseen. (2§)
- Esitämme tarkennusta koulutussopimuksesta maksettavaan korvaukseen työnantajalle. Jos opiskelijan vastuukouluttajaksi on sovittu yrityksen nimeämä henkilö, yritykselle tulee maksaa opiskelun kestoon sidottua opiskelijakohtaista koulutuskorvausta koulutuksen järjestäjän toimesta. (18§)

2. Lausunnon keskeinen sisältö ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista

- **Teknolohiateollisuus pitää välttämättömänä, että kone- ja tuotantotekniikan ja sähkö- ja automaatiotekniikan kaltaisten teknolohiateollisuudelle tärkeiden tekniikan alan tutkintojen painokertoimia tarkistetaan ja tutkinnot siirretään rahoituskoriin 4.**

- Teknolohiateollisuus ry pitää ensiarvoisen tärkeänä, että reformin toteutuksessa varmistetaan vientiteollisuuden kannalta tärkeissä tutkinnoissa korkealaatuinen opetus modernissa oppimisympäristössä.

1. Lausunto ammatillisen koulutuksen asetuksesta

Nuorten kiinnostus matemaattis-luonnontieteellisten aineiden opiskeluun ja osaamiseen on huolestuttavalla tasolla. Viimeaikaisten tutkimustulosten perusteella peruskoulun päättävien matematiikan taidot ovat heikentyneet. Samanaikaisesti ammattitaitovaatimukset ovat kasvaneet teknolohiateollisuudessa, mikä edellyttää entistä vahvempaa perustaa matemaattis-luonnontieteellisestä ja tietotekniikan osaamisessa. Teknolohiateollisuus ehdottaa, että Valtioneuvoston asetuksessa matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen laajuus nostetaan 6 osaamispisteestä 7 osaamispisteeseen.

Työpaikalla tapahtuva oppimisen toteutus sopimispohjaiseksi - koulutuskorvaus mahdollisuus yritykselle varmistettava

Eri toimialojen ja yritysten mahdollisuudet tarjota oppimismahdollisuuksia opiskelijoille vaihtelevat. On oleellista, että yritys voi jatkossakin itse päättää mahdollisen oppisopimuksen tai koulutussopimuksen solmimisesta. Vaihtoehtoisia malleja tarvitaan oppisopimuksen ja koulutussopimuksen toteutukseen eri aloilla.

Teknolohiateollisuus pitää ongelmallisena, ettei lainsäädäntö mahdollista koulutuskorvausten maksamista oppisopimuksen lisäksi koulutussopimuksen osalta tapauksissa, joissa yritys ottaa selkeästi koulutusvastuun opiskelijasta nk. vastuukouluttajamallin mukaisesti.

Jokaiselle opiskelijalle tulee nimetä työpaikalla tapahtuvan opiskelun käynnistyessä vastuukouluttaja, joka on vastuussa opiskelijan työpaikalla tapahtuvasta oppimisesta. Vastuukouluttajaksi voidaan nimetä joko koulutuksen järjestäjän tai työnantajan nimeämä henkilö. Samalla kun koulutuksen järjestäjän ja työpaikan kesken sovitaan vastuukouluttajasta, tulee sopia resursseista.

Jos yrityksen ja koulutuksen järjestäjän kesken yhteisesti sovitaan, että opiskelijan vastuukouluttaja on yrityksen nimeämä henkilö, koulutuksen järjestäjän tulee maksaa yritykselle opiskelun kestoon sidottua opiskelijakohtaista koulutuskorvausta, elleivät osapuolet toisin

sovi. Yritykselle maksettava korvaus tulee perustua sopimukseen ja siihen on käytettävä parhaiten sopivinta mallia.

Lisäksi Teknologiateollisuus viittaa järjestämisluvan myöntämisen taloudellisia edellytyksiä käsiteltäessä (8 §) Elinkeinoelämän Keskusliiton EK:n lausuntoon.

2. Lausunto ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista

Rahoitusmallin tutkintojen ja koulutuksen painokertoimet korotettava tekniikan aloilla todellisia kustannuksia vastaaviksi

Talousarvion mukainen kokonaisrahoitus jaetaan perus-, suorite-, vaikuttavuus- ja strategiarahoitukseen.

Teknologiateollisuuden osaamistarpeiden näkökulmasta on ensiarvoisen tärkeää, että koulutuksen järjestävät voivat toteuttaa tekniikan alojen koulutusta korkeatasoisissa uusimmalla teknologialla varustetuissa oppimisympäristöissä, joissa opiskelijoiden ja oppimisen ohjaus on ammattitaitoista, yksilöllistä ja riittävää, ja että teknologia-alojen koulutuksen järjestäminen on taloudellisesti kestäväällä pohjalla.

Tämän vuoksi tutkintojen sijoittamista eri rahoituskoreihin ja painokertoimia on korjattava tekniikan alan tutkintojen osalta ennen rahoituksen uusien laskentaperusteiden käyttöönottoa. Esim. kone- ja tuotantotekniikan tutkintojen sijoittaminen rahoituskoriin 2 heikentäisi Teknologiateollisuuden näkemyksen mukaan merkittävästi alan koulutukseen panostamista oppilaitoksissa ja johtaisi teknologiayritysten osaajien saatavuudessa kestävämpään tilanteeseen. **Asetusta viimeisteltäessä tekniikan alat tulee nostaa rahoituskorista 2 rahoituskoriin 4.**

Edellisen lisäksi Teknologiateollisuus pitää EK:n tavoin tarpeellisena, että rahoitusmallin toimivuutta ja vaikutuksia arvioidaan siirtymäajan jälkeen. Eri tutkintojen ja koulutusten painokertoimia ja koko mallia tulee voida arvioida tarkemman ja yhteismitallisemman kustannuseurannan, oppimisympäristöjen käyttöasteen seurannan ja eri alojen osaamistarpeissa ennakoitavien radikaalien muutosten perusteella tarkistaa.

Rahoitusmallissa tulee ottaa huomioon tosiasialliset kustannuserot eri tutkintojen osalta ja sen tulee kannustaa työnjakoon ja yhteistyöhön koulutuksen järjestäjien kesken, tehostaa oppimisympäristöjen yhteiskäyttöä ja tukea koulutuksen järjestäjien erikoistumista työelämän osaamistarpeiden pohjalta.

Vaikuttavuusrahoitus on erinomainen keino vaikuttaa koulutuksen laatuun. Siksi vaikuttavuusrahoituksen osuuden rahoitusmallissa tulee olla riittävän suuri. Yleisestä jatko-opintokelpoisuudesta tulee pitää kiinni, mutta rahoituksen painopisteen tulee olla työllistymisessä. Palaute opiskelijoilta ja työelämältä tulee jatkossa olemaan tärkeä kehittämistyön väline.

Ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanossa on koulutuksen järjestäjien erikoistumista ja työnjakoa tiivistettävä: kansallinen ohjauksen merkitys korostuu

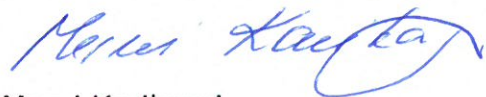
Kansallisen ohjauksen merkitys korostuu ammatillisen koulutuksen ohjauksessa. Koulutuksen järjestäjien kesken tarvitaan nykyistä tiiviimpää yhteistyötä ja työnjakoa. Koulutuksen järjestäjien erikoistumisella ja verkostomaisella yhteistyöllä voidaan vastata työelämän muuttuviin osaamistarpeisiin joustavasti ja nopeasti. Koulutuksen palveluverkkoa on tarpeen tarkastella valtakunnallisesti eri toimialojen osaamistarpeisiin vastaamisen näkökulmasta.

Kunnioitavasti

Teknologiateollisuus ry

Laura Juvonen
Johtaja, Kasvu ja uudistuminen

Mervi Karikorpi
Apulaisjohtaja, Elinkeinopolitiikka

Lisätietoja:

Anne Ahkola-Lehtinen, asiantuntija
etunimi.sukunimi@teknologiateollisuus.fi
puh. 044 055 3345